

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

VI. Probatur libri Psalmorum γνησιότης & antiquitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

ipsum Ebraei magno consensu volunt à Mose fuisse cantatum, cum Deum placare vellent, Israëlitis iratum propter excitatam inter eos ab exploratoribus Terræ sanctæ seditionem. Accedit ad hanc sententiam Hieronymus in Epistola ad Cyprianum. Mofi itidem sequentes decem Psalmos adscribunt Ebraei; adscribunt & Hilarius, & Hieronymus, cum tamen de nonagesimo octavo Psalmo verum id esse non possit, ut pote in quo fit Samuelis mentio. Nisi Moses ille fortasse unus fuerit ex cantoribus David, ut visum est Aben Ezra: cui ne assentiar facit additum illud elogium, *Homini Dei*, quod & in sacris Literis alias Mofi tribui solet, & virum pietate insignem notat. Nam quod respondent Hilarius, Hieronymus, & Augustinus, propheticè id à Mose scriptum, salvo sanctorum Patrum honore, sine causa mihi videtur dictum. Promptius enim & tolerabilius est, Psalmum illum contra Ebraeorum auctoritatem abjudicare Mofi, quam nulla urgente necessitate miracula & divinos vaticiniorum afflatus comminisci. Psalmum nonagesimum secundum, Adami canticum appellant Ebraei, & ab Adamo decantatum somniant matutinis primi sabbathi horis, cum serotinis diei antecedentis esset creatus. Auctor R. David Kimchi. Adde reliquos adscriptos Idithun, filiis Core, Asaph, Eman Ezrahita, & Ethan Ezrahita, quem *Ἐπι τῆς μετακίσεως βαβυλωνίως* vixisse quidam suspicati sunt, sed falso, ut docent Interpretes, quos ne longior sim, adiri jubeo. Valde etiam falleretur, si quis crederet hunc esse Ethanem Levitem, Casaiæ filium, quem ex instituto ac jussu Davidis musicam artem tractasse Parahipomena assererent: hic enim Levites fuit, ille de tribu Judæ. Huc facit insigne Thalmudis & Masoræ testimonium, quo Psalmi omnes ab Adamo, Melchisedeco, Abrahamo, Mose, Emame, Idithuno, Asapho, & tribus Core filiis, Asere, Elcana, & Abiasapho, Mosis consanguineis & coævis dicuntur elaborati; à Davide vero in unum volumen collecti. Kimchio ad eandem sententiam præluxerunt Thalmudista. Is autem addit à Davide ipso in quinque libros divisum esse Psalterium, *ὅσα εἴη ἐν αὐτῷ ἀλλῶν πεντάτευχος*: adeo ut sit alter Pentateuchus: inquit Epiphanius. Psalmi vero *ἀνεπιγράφοι* cui tribuendi sint, non levem esse inter Rabbinos controversiam testatur Aben Ezra. Hæc cum ita sint, liquidum est optima me ratione dixisse, non unius Auctoris esse, Davidis nimirum, Psalmos omnes, sed cantorum complurium.

V. Quod ad ordinem Psalmorum attinet, qui à serie temporum palam discrepat, existimasse quosdam refert Philastrius, eo ordine dispositos fuisse Psalmos à Sapientibus post Captivitatem, quo à sanctis viris reperti sunt; fortuito nempe, & tumultuario, cum Ethnici antea, dum rerum potirentur, conquistos eos cremassent, & funditus abolere tentassent. Mihi vero ea incessit suspicio, hoc ordine fuisse ab Esdra & Synagoga magna digestos, quo in Templo canebantur; prout nempe vel anniversariæ festivitates, vel sacrorum ratio postulabat. Inde est quod collocatæ ab Esdra in ordinandis Psalmis operæ Ebraei non meminerunt: quippe Psalmos neque ipse, neque Synagoga magna digessit, sed quem in iis servari solere comperit ordinem, eundem retinuit. At cum ait Auctor Synopsæ Esdræ in ordinem Psalmos disposuisse, eum intellige, quem usus Templi, non temporum series desiderabat. Inde est etiam quod nullas numerorum notas his Psalmis Ebraei veteres præfigebant, & quod præcæ traditiones ferunt, auctore Hilario, incompósitos eos, nec pro temporum diversitate digestos, Esdræ in unum volumen retulisse. Quod autem ex iisdem traditionibus subjungit Hilarius, Septuaginta Senes in numerum & ordinem Psalmos redegisse, singulos quosque iis numeris adjungentes, quorum efficientia & vis argumento suo responderet, parum solidum est, quod cum pace & reverentia sanctissimi viri dictum velim. Nihil credibilius est quod subnectit, priores quinquaginta Psalmos iis convenire, qui à virtus sese ad meliorem frugem recipiunt; sequentes quinquaginta iis, qui jam aliquos fecerunt in pietate progressus; iis denique reliquos, qui ad summum virtutis apicem evasere. Vanis itidem virtutis ac pietatis gradibus vulgatam ac celebrem Psalmorum in quinque partes divisionem fusa dissertatione accommodat Gregorius Nyssenus, & ad animorum emendationem, non ordinem temporum respexit se vult, qui Psalmos ita digesserunt. At hæc quantumvis pie cogitata, vel sola eorum lectio aperte refellit. Sed nec inter classium singularum Psalmos ullam temporum rationem habitam videmus, quod facere potuisset Esdras, etiam si varios pietatis gradus spectasset. Cæterum partitionem illam Psalterii in partes quinque, quam ab Ebraeis usurpari aient Hilarius & Hieronymus, & quæ in eorum Libris hodieque adnotatur, Machabaicis temporibus haudquaquam vetustiore reor.

VI. Quod attinet ad Libri hujus *ῥησιόματα* & antiquitatem, ea juxta principia nostra facile statuitur: genuinum quippe ab omnibus proxime & continuata serie sequentibus ætatibus esse habitum probatur primum capite vicesimo secundo libri secundum *ῥησιό-*

Hilar. Prol. in Psalm.
Hieron. Epist. ad Cypri.

Augustin. De civit. Dei lib. 17. cap. 14.

1. Par. 17. 17.
19.
Thalm. bab. bathr. cap. 1.

Epiph. De pond. & mens.

Quaritur cur ordo Psalmorum à temporum ordine discrepet.
Philast. Hæz. 116.

Hilar. Prol. in Psalm.

Greg. Nyss. l. 1. in Psalm. cap. 5. & lib. 2. cap. 11.

Hilar. Prol. in Psalm.
Hieron. Epist. ad Sophr. & ad Cyprian.
Probatum libri Psalmorum ῥησιό-

- me & anti-
quitas
2. Sam. 23. 1.
1. Reg. 16. 18.
& seq.
1. Par. 7. 6.
2. Par. 5. 13. &
20. 21.
1. Efd. 3. 11.
Judith. 13. 21.
Jerem. 33. 11.
Dan. 3. 89.
2. Par. 23. 18.
2. Par. 29. 16.
1. Efd. 3. 10.
11.
- Ecd. 47. 15.
2. Mach. 2. 11.
- Jerem. 17. 7.
- Isa. 38. 18.
- Pfal. 6. 6.
- Pfal. 17. 43.
2. Sam. 21. 43.
- Prou. 16. 5.
- Ecd. 4. 17.
- Pfal. 50. 18.
& seq.
- Isa. 51. 10.
- Pfal. 97. 1. 3.
- Th. 1. 19.
- Pfal. 101. 13.
- Isa. 50. 9. & 51.
6.
- Pfal. 101. 25.
& seq.
- Amos 9. 2.
- Pfal. 139. 3.
- Pfal. 141. 4.
- Thren. 3. 6.
- Math. 13. 35.
- Pfal. 77. 1.
- Math. 27. 35.
- Pfal. 21. 19.
- Math. 22. 43.
44.
- Marc. 11. 16.
- Luc. 20. 41.
- di Samuelis, quo totus Psalmus decimus septimus representatur, & Davidi Auctori tribuitur. Tum capite sequenti egregium se ipse Israël Psalten appellat, quod non temere ab eo jactari docet Saulis historia. Psalmum item quartum supra centesimum, & deinde nonagesimum quintum capite decimo sexto libri Paralipomenon prioris repetitos, ac in unum conjunctos reperias; quemadmodum Origenes observavit in Prologo Tomorum in Canticum Canticorum, & in Epistola ad Africanum, Posterioris vero libri Paralipomenon septimo capite, extat Canticorum Davidis apertissima mentio: *Sacerdotes autem stabant in officiis suis, & Levita in organis carminum Domini, quae fecit David rex ad laudandum Dominum: Quoniam in aeternum misericordia ejus, hymnos David canentes per manus suas.* Psalmum indicat centesimum quintum, cujus hoc est exordium: *Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia ejus:* quod & capite quinto, atque item vicesimo libri ejusdem, & capite tertio libri prioris Efdrae, & decimo tertio libri Judith, & tricesimo tertio capite libri secundi Paralipomenon memorantur: ejus vero organa atque hymni vicesimo nono capite. Notabilis imprimis ille locus libri prioris Efdrae, quem mox attigi: *Fundato igitur à cæmentariis Templo Domini steterunt Sacerdotes in ornatu suo cum tubis, & Levita sibi Asaph in cymbalis, ut laudarent Deum per manus David regis Israël, & concinebant in hymnis, & confessione Domino: Quoniam bonus, quoniam in aeternum misericordia ejus.* Notabilis & ille è libro Ecclesiastici: *David de omni corde suo laudavit Dominum, & stare fecit cantores contra altare, & in sono eorum dulces fecit modos.* Necnon & illa è secundo Machabæorum: *Inferebantur autem in descriptionibus & commentariis Nehemiae hæc eadem, & ut construens Bibliothecam congregavit de regionibus libros, & Prophetarum, & David: quibus Davidici hymni haud dubie significantur.* Toti etiam Psalterii versiculi in posteriorum Prophetarum, aliorumque sacrorum Scriptorum libris, tacito Auctoris nomine occurrunt. Initium Psalmi primi retulit his verbis Jeremias: *Benedictus vir qui confidit in Domino, & erit Dominus fiducia ejus. Et erit quasi lignum quod transplantatur super aquas, quod ad humorem mittit radices suas, & non timebit cum venerit aestus. Et erit felium ejus viride, & in tempore siccitatis non erit sollicitum, nec aliquando desinet facere fructum.* Istud Isaia: *Quoniam non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te; germanum est illius è Psalmo sexto: Quoniam non est in morte qui memor sit tui; in inferno autem quis confitebitur tibi? Ex his decimi septimi Psalmi: Et comminam eos ut pulverem ante faciem venti: ut lutum platearum delebo eos, manifesto manavit illud libri secundi Samuelis: Delebo eos ut pulverem terra; quasi lutum platearum comminam eos atque confringam.* Est in libro Proverbiorum: *Initium viae bonae facere iustitiam; accepta est autem apud Deum magis quam immolare hostias: cui consimile est hoc Ecclesiastæ: Multo enim melior est obedientia, quam stultorum victimæ: hæc suppeditavit Psalmus quinquagesimus.* Unde illa Isaia: *Paravit Dominus brachium sanctum suum in oculis omnium gentium, & videbunt omnes fines terræ salutare Dei nostri? nempe ex illis Psalmi nonagesimi septimi: Salvavit sibi dextera ejus & brachium sanctum ejus. Viderunt omnes termini terræ salutare Dei nostri.* Unde & ista transtulit Jeremias: *Tu autem Domine in aeternum permanebis, solium tuum in generationem & generationem? ex his nimirum centesimi primi Psalmi: Tu autem, Domine, in aeternum permanes, & memoriale tuum in generationem & generationem: Ait Isaia: Ecce omnes quasi vestimentum conterentur: deinde: Cæli sicut fumus liquefcent, & terra sicut vestimentum atteretur: quippe scriptum legerat in centesimo primo Psalmo: Initio tu, Domine, terram fundasti, & opera manuum tuarum sunt cæli. Ipsi peribunt, tu autem permanes, & omnes sicut vestimentum veterascent, & sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur.* Ait Amos: *Si descenderint usque ad infernum, inde manus mea educt eos: & si ascenderint usque in cælum, inde detraham eos: jam ante id cecinerat Psalteres: Si ascendero in cælum, tu illic es: si descendero in infernum, ades.* Comma hoc Psalmi centesimi quadragesimi secundi: *Collocavit me in obscuris, sicut mortuos seculi, sic expressit Jeremias in Threnis: In tenebris collocavit me, quasi mortuos sempiternos.* Plura hujusmodi adnotarunt Interpretes: sed hæc viro veritatis amanti, neque nimis pertinaci satis sane sint. Longe vero clarioribus testimoniis Libro huic fidem conciliant Novi Testamenti Scriptores. Quid his Matthæi disertius: *Ut impletur quod dictum erat per Prophetam dicentem: Aperiam in parabolis os meum, eructabo abscondita à constitutione mundi: quæ è Psalmo septuagesimo septimo deprompta sunt: Quid & illis: Ut impletur quod dictum est per Prophetam dicentem: Diviserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem: quæ habentur Psalmo supra vicesimum primo: Verum omni penitus ambage præcisâ sic ipse alibi: Quomodo ergo David in spiritu vocat eum Dominum, dicens: Dixit Dominus Domino meo: Sede à dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum? quæ apud Marcum & Lucam iisdem verbis referuntur.*

Alio loco apud Lucam sic Christus: *Necesse est impleri omnia quae scripta sunt in Lege Moysi, & Prophetis, & Psalmis de me.* Item Petrus Actorum primo: *Scriptum est enim in libro Psalmorum: Fiat commoratio eorum deserta, & non sit qui inhabitet in ea, & episcopatum ejus accipiat aliter.* Capite secundo sequenti quatuor è Psalmo decimo quinto commatia recitat; duo è Psalmo secundo, capite quarto; unum indidem, capite decimo tertio. Davidis quoque suffragio Paulus se tuetur Epistolae ad Romanos capite undecimo, & Epistolae ad Ebraeos capite tertio; ejusdem vero sententiam capite sequenti usurpat.

Jam si Ethnicorum ambiamus suffragia, hinc etiam nobis aliquid opis proveniet. Philopatridos Auctor, qui Luciano tribuitur, respexit ad verba isthaec è Psalmo centesimo tertio: *Extendens caelum sicut pellem*, cum dixit: *καταρτύματος τριβου παρ' εμού, εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς δῆρην ἐξήπλωσε.* Fidem habe documentis quibus ad religionem Christianam à me erudiris, siquidem vitam aeternam concupiscis: si caelum tanquam pellem expandit. Ex eodem Psalmo, in quo omnem styli sui ἀσπόμετρον ὁ Πῶλος Propheta explicavit, nonnulla transtulit Numenius, quae ab Eusebio adnotata sunt. Translata sunt è Psalms in Orphica, quaedam alia, quae nec Eusebii diligentiam effugerunt. E celebri Psalms quinquagesimi effato, supra à nobis commemorato, Charondæ Thuriorum legislatoris petitum illud reor, quod refert Porphyrius: *Ὅσοι ἰσχυροὶ τῶν πορνῶν θυσίας τε καὶ δαπάναις, ἀλλὰ τὰς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν δικαιοσύνας τε καὶ ἐπιμελείαν.* Dii non gaudent improborum sacrificiis & impensis, sed justis & rectis honorum virorum institutis. Commati huic è Psalmo quinquagesimo sexto: *Filii hominum, dentes eorum arma & sagittae, & lingua eorum gladius acutus*, gemina est sententia ista Solonis, quae linguam hominis nequam gladio esse acutiorem sciscit, & inter ejus effata fertur imprimis.

VII. His satis, ni fallor, comprobatis, superest ut aliqua diluamus pro more nostro argumenta, quae adversus propositas opiniones vel objecta jam sunt, vel obijci certe possunt. Primum inde petitur, quod uni Davidi Psalmorum opus inscribi solet, ac proinde ab uno Davide auctore profectum esse dicendum est. Id probant auctoritate Christi ipsius, qui cum ait apud Lucam: *Ipsè David dicit in libro Psalmorum: Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis*, totum Psalterium Davidi videtur tribuere. Cui argumento sic occurrit, Davidis nomine Librum inscribi, qui ad plures pertinet; vel quod præcipuam Libri partem ipse condiderit, quemadmodum Ciceronianarum Epistolarum volumen, etsi aliorum plurimorum Epistolis constat, uni tamen Ciceroni, cujus est major Epistolarum pars, tribuitur; vel quod in priscorum hymnorum delectu, novorum adjectione, totoque musico instrumento adornando, Davidis ita enituit cura & industria, uti de ejus nomine tota Psalmorum congeries appellata sit. Qua responsione eo libentius utimur, quod eidem retundendo argumento ab Auctore Synopseos adhibetur. Quod autem scribit alio loco, amicos Ezechiae regis, ex ter mille Davidis Psalmis, centum & quinquaginta selegisse, reliquos vero oculuif. se, id ita accipio, tria illa Psalmorum millia non à Davide lucubrata fuisse univèrsa, sed ab aliis scripta, ipsum in ordinem, suis etiam additis, disposuisse. Quanquam & id mihi parum videtur verisimile: cum certum sit Psalmos plerosque illuc deinde fuisse adjectos, qui nunc superfunt, ut demonstravimus; unde conficitur totidem è priori numero detrahendos fuisse, ut semper numerus idem centum & quinquaginta constaret: quod vix sane credibile est. Adde Hilarium in Prologo, non Psalmos Davidis, sed librum Psalmorum appellandum decernere, atque ita ab Hieronymo & Augustino appellari.

VIII. Minime fugit Anabaptistas id argumentum, Psalmorum librum hac ratione oppugnare solitos, quod Davidis sibi nomen non præscriberet: quod argumentum quam parum adversus nos valeat, perspicuum est; qui Librum uti Davidi adscriptum non esse fatemur, ita adscribi non debuisse pertendimus; quippe qui non eum solum, sed alios plerosque auctores habeat. Quod autem addunt, unicum Psalmum decimum septimum vere esse Davidis, quippe qui ipsi tribuatur libro secundo Regum, capite vicefimo secundo, nos id non admittimus: nec enim minus vere Davidis est centesimus nonus, quem Davidis esse Christus ipse docet; & alii quem eisdem lemmata in codicibus Ebraicis, Græcis, & Latinis præfixa assignant.

IX. Constat tertium argumentum ex hac clausula in qua desinit Psalmus septuagesimus primus: *Defecerunt laudes David filii Jesse*: unde effici videtur superiores Psalmos esse Davidis, sequentes vero aliorum. Hoc telo libri Psalmorum dignitatem impugnabat Johannes Bodinus, ex persona Salomonis Judæi, in tetro & exitiali opere De abditis rerum sublimium arcanis. Cui argumento simile cudi potest ex his verbis, quae capite vicefimo tertio libri secundi Regum Psalmum Davidis decimum septimum capite præcedenti descriptum excipiunt: *Hac autem sunt verba David novissima*:

Aa ij

Luc. 24. 44.
Act. 1. 20.
Act. 2. 25, & seq.
Act. 4. 25.
Act. 13. 33.
Rom. 11. 9.
Ebr. 3. 7. & 4. 12.
Psalm. 103. 3.
Euseb. Præp. libr. 11. & 12.
Psalm. 50. 18. & seq.
Porphyt. adv. ab. ant. libr. 2.
Psalm. 56. 5.
Luc. 20. 42.
Hieron. Epist. ad Sophr.
August. de civ. Dei libr. 17. cap. 14.
Math. 22. 43; 44.
Bodin. De arcan. libr. 5.

Refertur
argumenta
Adversario-
rum
Primum ar-
gumentum.
Luc. 20. 42.

Secundum
argumentum.

Tertium ar-
gumentum.